

НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я

Часопис засновано у січні 1912 року і відроджено у січні 1990 року

14 травня 2010 року

№ 5 (254) ТРАВЕНЬ 2010 року

ГОТУЄМОСЬ ДО 100-РІЧЧЯ УЛТ У ЛЬВОВІ

Незабаром, у жовтні цього року, Українське лікарське товариство у Львові відзначатиме 100-річчя свого створення та діяльності. У рамках святкування ювілею 30 вересня – 3 жовтня у Львові відбудеться XIII конгрес Світової федерації Українських лікарських товариств (СФУЛТ).

Пропозиції щодо відзначення 100-річчя УЛТ та проведення XIII конгресу СФУЛТ просимо надсилати на адресу УЛТ у Львові: 79010, вул. Кармелюка, 3; тел. (факс): 8(032) 276-97-98; електронна пошта: uprava@ult.lviv.ua, а також на сайт УЛТ: www.ult.lviv.ua.

Головна управа УЛТ у Львові.

У номері читайте:

2-3 – Найкращий пам'ятник Вчителям – це наша вдячна пам'ять

3 – Стежки історії круті та кам'янисті

4-7 – Березині: три портрети діячок УЛТ у Львові

Депутати Львівської міської ради 7 травня 2010 р. до 754-ї річниці Львова і з нагоди Дня міста прийняли постанову про нагородження почесним званням "Шляхетна львівська родина" родину Надраг, запропоновану на цю номінацію Українським лікарським товариством як родину відомих громадських діячів, львівську лікарську династію.

ЗВАННЯМ "ШЛЯХЕТНА ЛЬВІВСЬКА РОДИНА" НОМІНОВАНО ДИНАСТІЮ ЛІКАРІВ ● Вітаємо!

Родина Надраг мешкає у Львові з XIX століття. Голова родини Антін Надрага був службовцем. Його старший син Олександр (1885-1957) був надзвичайним професором Теологічної академії, згодом доцентом юридичного факультету Львівського університету ім. І. Франка. Дружина Олександра Теодозія Туна-Надрага студіювала медицину у Львівському та Віденському університетах та у 1917 році стала доктором медицини. У роки Визвольних змагань вона була лікарем-сотником УГА. Одна із перших жінок-педіатрів, у міжвоєнний період працювала у "Народній Лічниці", "Порадні матерів і дитини", шкільним лікарем у гімназіях сестер Василіянок та "Рідної школи".

Богдан, син Олександра і Теодозії, пішов шляхом матері – обрав фах лікаря. У 1945 році він одержав диплом лікаря і присвятився науковій діяльності як

Громада Львова з великою повагою ставиться до лікарської династії Надраг. На фото: Богдан Надрага – старійшина львівської медичної громади, Почесний член УЛТ у Львові; його дружина Мирослава та син Олександр (фото з архіву родини Надраг).

аспірант кафедри нормальної фізіології Львівського медичного інституту.

У жовтні 1945 року родину Надраг за допомоги ОУН виселили (з конфіскацією майна) зі Львова на спецпоселення у Сибір, в Анжеро-Судженськ.

Після повернення із заслання в 1957 році, не маючи дозволу на працевлаштування у Львові, д-р Богдан Надрага працював у м. Самборі, в міській дитячій лікарні: спочатку лікарем, згодом – головним лікарем. У цій же лікарні працювала і його дружина Мирослава, теж лікар-педіатр. 1963 року в них народився син Олександр.

У 1993 році родина Надраг повернулася до Львова. Богдан Олександрович і Мирослава Григорівна почали працювати лікарями у Львівській обласній дитячій клінічній лікарні, де трудяться і сьогодні. Їх син Олександр – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб ЛНМУ імені Данила Галицького.

Медична громада Львівщини, УЛТ у Львові щиро вітають лікарську династію Надраг з цієї високою Почесною відзнакою львівської громади. З роси і води Вам, шановні наші колеги!

Вл. інф.

НАЙКРАЩИЙ ПАМ'ЯТНИК ВЧИТЕЛЯМ – ЦЕ НАША ВДЯЧНА ПАМ'ЯТЬ

● *Постаті з історії української медицини*

3 нагоди 90-річчя від дня народження професора В.П. Виговського

**"Nulla dies sine linea" –
Жодного дня без праці**

Володимир Павлович народився в селянській сім'ї 12 квітня буремного голодного 1920 року на обласканій Богом квітучій козацькій землі в селі Вигове Коростянського району на Житомирщині. Набожним молодим Марії та Павлові Виговським Бог послав десятеро дітей, за що згодом матері було присвоєно звання "Мати-героїня".

В 1932-1933 роках – роках сталінських репресій і тотального винищення українського народу голодом – майбутній професор особисто пізнав "гуманність" більшовицького режиму, опухши від голоду. Було не легко, але у родині Виговських всі діти здобули освіту, стали кваліфікованими робітниками, вчителями, інженерами, лікарями.

У родині завжди панувала любов, повага до старших, співчуття до ближніх, велика працелюбність й жага до знань, які передалися й синові Володимирі. Він, взявши за життєве кредо принцип Плінія Старшого "Жодного дня без праці", вже будучи 18-літнім юнаком, закінчив Коростянську фельдшерсько-акушерську та середню школи. Цього ж року вступив до Київського медичного інституту. Але війна перервала навчання, і Володимир Виговський у 1941-1943 рр. брав участь у боротьбі з німецькими окупантами – був зв'язковим партизанського загону.

Батьківські настанови, які сформували його світогляд, не дали схибити, і впродовж усього життя праця – важка і натхненна – була єдиною запорукою його успіху. Тому не прийняв чужої українськості ідеології, яка би забезпечила можливість сито жити на компромісі зі совістю. До недавнього часу ніхто не знав, що молодий доктор, ризикуючи своїм життям, врятував життя багатьох патріотів України, виїжджаючи, часом ночами, надавати медичну допомогу воїнам УПА.

У тяжкий повоєнний час Володимир Павлович продовжив навчання у Львівському медичному інституті, успішно закінчив його і за скеруванням розпочав свою професійну діяльність у м. Золочеві на Львівщині районним епідеміологом та лікарем-терапевтом.

Подальша доля Володимира Павловича тісно пов'язана з Львівським медич-

12 квітня 2010 р. виповнилося 90 років від дня народження професора Володимира Павловича Виговського (1920-2005) – видатного терапевта, клініциста широкого профілю, завідувача кафедри шпитальної терапії ЛНМУ у 1975-1995 роках. Лікар від Бога, талановитий вчений, мудрий вчитель, людина доброї душі і серця – таким пам'ятають професора В.П. Виговського учні, колеги, усі, кому пощастило знати його.

ним інститутом, в якому він пропрацював майже 60 років. У 1949 р. став клінічним ординатором, у 1952 р. – асистентом кафедри госпітальної терапії. Захистив кандидатську (1956 р.) і докторську дисертації (1973 р.), отримав звання професора. У 1976 р. професора В. Виговського призначено завідувачем кафедри шпитальної терапії ЛДМІ, якою він керував упродовж 20-ти років.

Високої кваліфікації лікар, В.П. Виговський повністю віддавався клінічній практиці, надавав допомогу пацієнтам, допомагав молодшим колегам-лікарям у питанні діагностики, лікування та профілактики захворювань.

Чудовий педагог, професор В.П. Виговський на сучасному науково-теоретичному та практичному рівнях компетентно читав лекції для студентів, лікарів-курсантів, проводив семінарські та практичні заняття, засідання студентського наукового гуртка. Під час клінічних обходів вчив "ніжної" пальпації органів черевної порожнини, "тихої" перкусії серця. І досі його учні згадують клінічні конференції, де розбиралися складні клінічні випадки, які вчили молодших колег-лікарів, студентів клінічному мисленню та аналізу, вмінню працювати з літературою. Після його блискучих клінічних обходів у хворих зміцнювалася віра в одужання, а в колег-лікарів – у можливість допомогти хворій людині.

Професор В.П. Виговський створив свою наукову школу і виховав цілу плеяду талановитих лікарів і вчених. Серед його учнів – видатні науковці, професори, завідувачі клінічних кафедр, кандидати й доктори медичних наук, керівники лікувальних закладів, які працюють на різних ділянках практичної охорони здоров'я. Під його керівництвом захищено 5 докторських і 12 кандидатських дисертацій. Він є автором понад 350 наукових публікацій, у тому числі 5

монографій. Проводив велику науково-дослідну роботу в курортних містах – Трускавці, Моршині, Любіні Великому, Немирові, Шкло.

За вагомий внесок у розвиток охорони здоров'я, впровадження сучасних методів діагностики і лікування, високу професійну майстерність у 1996 р. Указом Президента України В.П.Виговському присвоєно почесне звання Заслужений діяч науки і техніки України. За успіхи в праці, досягнення в навчально-виховній та науково-методичній роботі його неодноразово нагороджували почесними грамотами, дипломами, медаллю "Ветеран праці".

**"Allis inserviendo ipse
consumer" – Світячи
іншим, згораю сам**

Рідкісне поєднання в одній особі аристократизму душі, інтелігентності, високих моральних принципів, чудової фахової підготовки, беззастережного бажання допомогти хворим, щирості та доброзичливості у ставленні до колег робили спілкування з професором Володимиром Виговським цікавим і приємним для всіх, хто був удостоєний цієї честі.

У колективі, який очолював професор В.П. Виговський, панувала велика повага до нього не лише як до фахівця, але і як до людини, яка була носієм високих моральних цінностей. Вищим визнанням його авторитету стало те, що і після передачі повноважень завідувача кафедри у віці 75 років Володимир Павлович залишався духовним і професійним наставником усього колективу – з ним радилися, його шанували, тишилися можливістю спілкуватися з ним – сивочолім і мудрим Вчителем.

Він мав широкі знання, був живим втіленням основного кредо лікаря "Сві-

тячи іншим, згораю сам", керувався у своєму професійному житті гуманними засадами цивілізованої медицини та моралі. Був справжнім українцем і християнином, добрим і життєво мудрим.

Був елегантним, пунктуальним, енергійним, доброзичливим і розумно строгим, розпочинав свій день пішою прогулянкою вулицями княжого Львова. Любив життя, мав почуття гумору, яке допомагало йому давати раду, часом у безнадійних ситуаціях. Офіційно йому тяжив, але на прийняттях і вечірках

був веселим, дотепним, товаришським. Був чуйним і уважним батьком та дідусям. Разом із дружиною, доктором медичних наук, професором Ярославою Ільвіною Виговською, визначним клініцистом-гематологом і науковцем, знамим не лише в Україні, але і за її межами, виховали двох дітей – сина Ярослава та доньку Ларису, які також стали лікарями, а сьогодні і внуки гідно продовжують справу своїх батьків.

На жаль, плин часу забирає від нас тих, кого нам потім так не вистачає. Та

зостається пам'ять – добра пам'ять, яка зобов'язує нас наслідувати Володимира Павловича Виговського і завжди бути достойними вважати себе його учнями і послідовниками. Вдячна та невіддільна часові пам'ять – це найкращий пам'ятник нашим Вчителям.

Орест АБРАГАМОВИЧ,
завідувач кафедри внутрішньої
медицини №1 ЛНМУ імені Данила
Галицького, академік АНВО
України, професор.

СТЕЖКИ ІСТОРІЇ КРУТІ ТА КАМ'ЯНИСТІ

● *Сторінки історії*

Спогади про лікарів – депутатів Львівської обласної ради І демократичного скликання

*“Ми просто йшли, – у нас нема
зерна неправди за собою...”*

(Т. Шевченко)

Хто ж ці люди, які своїм прикладом наочно заперечили хрозповсюдженний погляд про інертність представників нашої професії? Непросто було в умовах функціонування тоталітарного режиму відкрито вийти "на прю" із ним. Серед них бачимо професорів Львівського медичного інституту **Павла Скоція**, **Романа Орача** і **Бориса Білинського**, лікаря з Борислава **Ярослава Зулуського** (помер у 2006 р.), лікаря з Трускавця **Мирона Бучацького**, стоматолога з Червонограда, пізніше відомого політика **Степана Хмару**, лікаря з Трускавця **Орєславу Хомик**, лікаря-хірурга ЛОКЛ **Андрія Федущака**, лікаря-стоматолога з Турки **Ярослава Геврича**, головного лікаря Яворівської лікарні **Надію Мельник**.

Усіх депутатів було 200, а серед них медиків – 10. Згадуючи ці буремні дні, не можна відділяти дії лікарів-депутатів від інших активних учасників пробудження – відновлювалося Українське лікарське товариство (перший голова – професор **Олександр Кіцера**), Наукове товариство імені Т. Шевченка і його лікарська комісія (перший голова комісії – професор **Ярослав Ганіткевич**). Медики з'являлися в усіх демократичних громадських організаціях, а пізніше – партіях.

Але хочеться підкреслити те, чим особливо вирізнялася діяльність нової Обласної ради – це був перший легальний некомуністичний орган влади. На чолі його став харизматичний політик В'ячеслав Чорновіл, і діяльність Ради зразу вийшла за межі "місцевого самоврядування". Були прийняті декрети про владу, про національну символіку, про землю, про армію. Багато з прийнятих декретів і постанов на цілі десятиліття випередили розвиток подій у всій Україні.

Нещадно швидкий плин часу – і вже святкуємо 20-річчя Народного Руху України (1989 р.), першої перемоги на виборах 4 і 18 березня 1990 року, утворення дійсно народної Львівської обласної ради Першого демократичного скликання...

Непростий шлях до цієї справді епохальної події був проторений іншими, не менш важливими подіями – це і виборча кампанія до з'їзду народних депутатів СРСР (1989 р.), і маніфестація за легалізацію Греко-Католицької Церкви (17 вересня 1989 р.), і підняття національних синьо-жовтих прапорів, і "Українська хвиля" з Івано-Франківська через Львів до Києва... Усі вони знаменували пробудження людей і зникання страху, що так довго паралізував суспільство. Про цей період багато написано і ще більше буде. Мої ж спогади – про медиків, яких захопив буремний революційний потік, які в силу історичних обставин стали виразниками настроїв і сподівань народу – першими демократично обраними депутатами.

Дуже особливим був депутатський корпус – ми прийшли не за портфелями і матеріальними благами, а всупереч "тверезому роздуму", ризикуючи всім, чого нам вдалося досягти в житті. Це особливо ясно стало під час невдалої спроби перевороту в Москві – ГКЧП. Згідно з документами, які були знайдені у сейфах обкому КПУ, в разі перемоги ГКЧП доля більшості з нас була б незавидною.

Ми підготували проект Закону про медицину, що передбачав перебудову охорони здоров'я, включаючи і створення страхової медицини. Були проведені значні кадрові зміни, впроваджувалась у службове користування українська мова.

Політичне життя вимагало щоденного прискорення, і наша Рада саморозпустилася на 4-му році свого існування. Це був далекоглядний план, який повинен був запустити процес зміни влади в усій Україні. Чи було це правильно – важко сказати. Події пішли не настільки оптимістично, як думалося. Але те, що зробила Перша демократична Обласна рада у Львові, важко переоцінити. Вона залишиться в історії, а у пам'яті її учасників це буде період, який можна порівняти тільки з Помаранчевою революцією. Стежки історії круті та кам'янисті, але щоб досягти вершини, їх необхідно долати.

Борис БІЛИНСЬКИЙ,
професор кафедри онкології ЛНМУ, депутат
Львівської обласної ради І демократичного скликання.

На фото (з архіву музею історії медицини Галичини імені М. Панчишина): професор **О. Кіцера**, митрополит **В. Стернюк**, професор **Ю. Туркевич**.

Б Е Р Е Г И Н І

або ТРИ ПОРТРЕТИ ДІЯЧОК УЛТ У ЛЬВОВІ

● 9 травня – День матері

На всіх сторінках історії УЛТ знаходимо імена нашого славетного жіноцтва. Софія Парфанович, Теодозія Туна-Надрага, Ярослава Криштальська, Ганна Рудницька, Ірина Мигович, Ірина Даценко,

Лідія Криштальська... Ці імена відомі, чи менш відомі, а то й несправедливо забуті в плині часу.

Наша сьогоднішня розповідь – про три особистості з жіночої когорти сучасного УЛТ.

ТЕРНОВІ СТРАЖДАННЯ І РАДОСТІ

Штрихи до портрета д-ра Рогніди СЕНДЕЦЬКОЇ

Життєву дорогу Рогніди Сендецької можна коротко і водночас надзвичайно повно окреслити фразою "тернові страждання і радості". Ці слова – назва однієї із поетичних книжок цієї різнобічно обдарованої чарівної української жінки – лікаря, науковця, невтомного громадського діяча, поетеси, володарки чарівного голосу і завжди сповнених сонця очей.

Народилась у родині молодих українських лікарів Іллі та Розалії Сендецьких, які в той час мешкали у Познані. Батьки, хоча й жили у польському оточенні, яке не дуже прихильно ставилось до українців, були активними учасниками суспільного життя української громади – членами УЛТ, брали участь у діяльності "Просвіти", "Союзу українців". Справжній патріотизм був духовним повітрям у родині Сендецьких. Батько був одним із найактивніших учасників Листопадового зриву 1918 року, а в час Другої світової війни – лікарем дивізії "Галичина". Під час війни родина Сендецьких виїхала до Німеччини, але 1945 року все ж повернулася на рідну землю – переміг поклик душі до своєї отчої землі, хоча й відчували, що їх там очікують тернові страждання...

Так воно і сталося: батько 15-річної Рогніди Ілля Сендецький на довгі роки потрапив у концтабори ГУЛАГу. Родина залишилась у Львові. Жили у дуже важких побутових умовах, страшній матеріальній скруті, у постійній готовності будь-якої миті бути репресованими.

Лише великий потяг до навчання, непересічні здібності сприяли тому, що Рогніда успішно закінчила школу та стала студенткою Львівського медичного інституту. Постійно була змушена офіційно писати про те, що батько помер. Студіювала медицину впродовж 1949-1955 років. Хто знає повоєнну історію Галицького краю, той уявляє собі, які то були страшні часи гонінь на місцеву інтелігенцію і, зокрема, на студентську молодь. Через роки так само нелегко, як здобуття вищої освіти, дався і захист

кандидатської дисертації. Однак, висока ерудиція, потяг до постійного професійного вдосконалення та володіння лікарським мистецтвом допомогли Рогніді Сендецькій стати високопрофесійним хірургом-онкологом.

Від вже далекого 1959 року і до останнього часу працювала у Львівському регіональному онкоцентрі, де у 1967 році організувала хірургічний мамологічний відділ, який очолювала майже чверть віку. Її професійні здобутки, організаторські здібності знайшли своє втілення у численних наукових працях.

Працюючи на нелегкій ниві хірурга-онколога, пані Рогніда не лише знаходить час для активної громадської діяльності, але й ревно віддається їй, не шкодуючи ні часу, ні духовних та фізичних зусиль. Вона – один із учасників відродження УЛТ, голова лікарської комісії міського відділу "Союзу українців", організатор і незмінний керівник лікарського клубу імені Юрія Липи, де активно пропагується рідна історія та культура. За її плечима – добра сотня творчих вечорів у лікарському клубі, зустрічі з відомими громадськими діячами, митцями, подорожі по історичних місцях України та за її межами. Останні, як правило, тісно поєднані з пропагандою українськості у світі та патріотичним вихованням українських медиків у нас та діаспорі. Досить згадати активну участь УЛТ, його лікарського клубу імені Юрія Липи у відкритті пам'ятника Шевченкові у Варшаві.

Доктор Рогніда Сендецька – талановита поетеса, автор декількох поетичних книжок. У своїх втрах прагне нагадати своїм ровесникам та розповісти молодому поколінню про уроки життя й історії, про наш час, який так потребує порятунку у вірі серця, у справжній відданій та ширій любові, якою сповнені сторінки її поезії. Як відзначає відома українська поетеса Марія Людкевич, "дивусь, наскільки Рогніда Сендецька захоплюється історією рідного краю... У її творчій згадано десятки історичних славних

імен, які творили нашу історію... У її віршах дихає тривожно і хворобливо наш час, який потребує розуміння і милосердя, а історичне минуле просить нас пізнати його, зрозуміти і пошанувати, а якщо зможемо – полюбити". І все це вкладено в музику слів.

Рогніда Сендецька, звертаючись до нас – своїх колег, друзів, до всіх своїх читачів – говорить словами своєї поезії:

*"Не дарую вам скарбів безцінних,
Ні брильянтів, ні дорогих самоцвітів,
А дарую таємницю дум моїх плідних,
Щоб зігрів вас зроном своїх заповітів."*

*Не дарую вам пишної одежі,
Що яскраво виблискує на сонці,
А частинку душі, що в пожежі –
Доброта звіта у віконце."*

*Не дарую духмяних квіток,
Хай прикрашують дім – Україну,
А дарую зернятка бенкетних думок,
Щоб згадали мене в злу годину".*

Таке воно – сповнене тернових страждань та радостей – життя Рогніди Сендецької, у якому було чимало малих і великих здобутків, сумних і гірких втрат. Дбайлива мати і бабуся, вона тішиться своєю дочкою Орестою, яка є доцентом кафедри архітектури Націо-

нального університету "Львівська політехніка". Старший онук Гордій продовжує лікарську династію родини Сендецьких – працює онкологом в онкоцентрі, а ще двоє – Северин та Адріан – здобувають вищу освіту.

Професійна та громадська робота пані Рогніди Сендецької удостоєна багатьох почесних відзнак, але найбільшою нагородою для неї завжди була і зостається глибока повага друзів, колег, вдячних пацієнтів, шанувальників її талантів – душевного, поетичного та напрочуд дзвінкого співочого. У своєму житті вона завжди керується словами Кобзаря: "Борітеся, поборете – вам Бог допоможе!".

ЇЇ ХАРАКТЕР – В ІМЕНІ ЇЇ

Штрихи до портрета д-ра Любові НЕЙ-ГОЦКО

Вона прийшла у світ наступного дня після свята Віри, Надії, Любові. Тому у молодих батьків був доволі великий вибір імен для новонародженої донечки. Обрали Любов, бо саме у любові йшло життя цієї львівської вчительської родини. Бо вірили, що як наречуть дитину, таким і буде її життя, а жити в любові – це найбільше щастя!

У дуже важких умовах передвоєнного, воєнного та повоєнного лихоліття спливали дитячі та юнацькі літа Любові Ней. У 1950 році вона стала студенткою Львівського медичного інституту. Як згадує сьогодні Любов Василівна: "Приходячи на заняття, часто бачила відсутність деяких студентів, які вже ніколи не поверталися в інститут. Як і ті, кого не раз викликали із аудиторії під час занять, і вони теж зникали. Зі страхом ходила кожен день на заняття – ніхто ж не знав, чия черга буде цього разу. І так було до 1953 року".

Молоду випускницю медінституту скерували на роботу у сільську лікарню на 25 ліжок. І хоча це було досить велике приміське селище Великий Любінь, проте тендітній молодій львів'яночці дуже непросто було звикати до сільських реалій. "Я не могла відрізнити жита від пшениці, не знала елементарного сільського побуту, двічі-тричі на тиждень їздила додому у Львів" – згадує пані Люба. Їй доводилось самостійно приймати пологи, надавати допомогу при важких травмах. Не може забути, як застала вражених струмом двох осіб закопаними в землю, але не від'єднаними (!) від дротів під напругою, і тому їх продовжувало тіпати. Поспішала на виклики до хворих з лікарським довідником у сумці. Дотепер, маючи за плечима величезний лікарський досвід, постійно чи-

"ЖІНКА В ПОЕЗІЇ"
ТЕМАТИЧНА ЗУСТРІЧ З НАГОДИ ДНЯ МАТЕРІ
Лікарський клуб імені Юрія Липи при УЛТ у Львові запрошує всіх охочих 14 травня до приміщення Головної управи товариства на святкування Дня матері, яке пройде під гаслом "Жінка в поезії". Спеціальний гість вечора – член Національної спілки письменників України п. Леся Романчук (м. Тернопіль). Початок зустрічі о 16 год. в домівці УЛТ (вул. Кармелюка, 3). До уваги членів усіх осередків УЛТ! У рамках святкування Дня матері відбудеться конкурс страв і напоїв здорового харчування. Просимо представити по 3 "експонати" від кожного осередку і зголоситися про участь в Управу за телефонами: (032)-276-97-98 (п. Олесь Канчалаба), 050-70-72-770 (п. Ірина Чубучна). Чекаємо до нас на свято!

тає наукову періодику, новинки медичної літератури. Коли ж траплялись дуже важкі ситуації і давався взнаки ще недостатній професійний досвід, допомагала любов – до людей, до недужих, до своєї нелегкої, але такої потрібної людям, праці. Чи не в цьому і є секрет великого авторитету Любові Василівни серед колег, в тому числі і з високими науковими титулами, і у пацієнтів, серед яких чимало таких, які вже з покоління в покоління при потребі поспішають лише до "своєї лікарки"!?

Рік за роком проминули три роки роботи на селі. З часом прийшло і ставало все сильнішим усвідомлення того, що набутий досвід практичної роботи потрібно підсилити теоретичними знаннями, навчанням у досвідченіших старших колег. З великим жалем розставалася зі своїми підопічними, які просили, щоб вона знову повернулася до них.

У клінічній ординатурі її вчителями були корифеї нашої медицини Юліан Децик, Степан Мартинів, Степан Барвінський, які навчали своїх учнів зцілювати хворих не лише ліками, а й любов'ю до них. (Як цього не вистачає і вчителям, і учням медицини сьогодні!) Говорячи про свою професійну кваліфікацію, Любов Василівна завжди підкреслює, що вона значною мірою зумовлена практичним досвідом, набутим за роки роботи на селі. Тепло згадує і життєву школу, яку пройшла там, серед ширих та безпосередніх селян.

Родинні обставини склалися так, що після ординатури залишилась лікарем-ендокринологом у Львівській обласній клінічній лікарні, де працює вже майже півстоліття. Обранцем її долі став молодий хірург-стоматолог Євстахій Володимирович Гоцко, який на той час працю-

вав в одному із райцентрів Львівщини. Була люблячою дружиною та матір'ю, щасливою у сім'ї, де завжди панувала атмосфера ширшої любові. В родині створювала всі умови для того, щоб чоловік за роки спільного життя пройшов шлях від простого лікаря до доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри щелепно-лицевої хірургії, багаторічного декана стоматологічного факультету Львівського медичного університету, відомого вченого у своїй галузі. Разом виховали дочку Марту, яка, продовжуючи лікарську династію, стала доцентом кафедри ендокринології ЛНМУ імені Данила Галицького.

Доктор Любов Ней-Гоцко провадить активну громадську діяльність. "Любов до людей і до праці!" – ось її гасло, ось кредо її повсякденного життя. Саме у цьому вона черпає силу для копійки праці в УЛТ у Львові, активним учасником відродження якого вона була. Її неодноразово обирали до Головної управи, пані Люба – багаторічний

(Продовження на с. 6)

(Продовження.
Початок на с. 4-5)

голова кваліфікаційно-кадрової комісії (а що може бути важливішим у медицині, ніж кадри та їх кваліфікація?!), член атестаційної комісії при Головному управлінні охорони здоров'я Львівщини. Саме її невисипуї організаторській роботі товариство українських лікарів значною мірою завдячує зростанням своїх лав.

Вона бере активну участь у проведенні конгресів СФУЛТ, з'їздів ВУЛТ, є ініціатором проведення низки науково-практичних конференцій. У величезному колективі Львівської обласної клінічної лікарні Любов Василівну неодноразово обирають головою осередку УЛТ. Вона є автором низки наукових публікацій, ініціатором видання та автором унікального довідника "УЛТ у Львові" (2000 р.). Сьогодні вона готує до друку плід своєї багатолітньої копійки праці – книгу "Історія УЛТ у Львові 1990-2010 років", яка побачить світ до 100-річчя товариства. Крім того, доктор Ней-Гоцко – активний член Наукового товариства імені Т.Шевченка.

Вона є глибоко віруючою людиною, переконаною в тому, що всіма своїми здобутками у житті завдячує Божій любові, а всі труднощі їй допомагає долати любов до життя, до Бога. Вона бере активну участь і у церковному житті – є членом Марійської дружини при одному із львівських храмів.

Багаторічна праця Любові Василівни Ней-Гоцко гідно оцінена. Вона – "Відмінник охорони здоров'я", нагороджена "Почесним знаком УЛТ", іншими відзнаками як світської, так і церковної влади.

Цікавим та досить ексклюзивним є хобі Любові Василівни – колекціонування ляльок. Ось що вона розповідає про своє захоплення: "Коли мені було сім років, мені подарували чудову ляльку, яка розмовляла, ходила, рухала очима. Але у часи війни мама змушена була її продати, щоб наша родина змогла вижити. Я плакала до втрати свідомості, а мама мене потішала тим, що як виросту, матиму багато ляльок. І нині у мене є колекція з більш, ніж 150 ляльок. Багато із них я привезла зі своїх численних мандрівок по світу".

А від себе додамо: у цілому своєму житті пані Люба, хай часом і крізь сльози, все ж приходиться до своєї мети. І допомагає їй у цьому життєлюбна і весела вдача. Така вона – доктор Любов Ней-Гоцко, все життя якої проходить під знаменом імені її.

ЖІНОЧА ДОЛЯ

Штрихи до портрета

д-ра Любові РУДАВСЬКОЇ-ВОВК

"Жіночі долі, як човни, пливають в бурхливим видноколі"... Саме так можемо сказати про Любов Володимирівну Рудавську-Вовк рядками з її поезії. Вона, чи не єдина із членів УЛТ, водночас є й ініціатором створення та головою іншої Всеукраїнської громадської організації "Письменники Бойківщини".

Любов Рудавська-Вовк народилася у Самборі на Прикарпатті в родині українських інтелігентів, де тісно переплелися любов до освітянської праці, благородної професії медика з безмежним захопленням рідним словом, поезією, пісню. Вона не раз підкреслює, що ще від дитячих літ у її душі зріли поклик до знань і тонке відчуття навколишнього світу. Сім'я була її школою національного виховання, духовною світлицею моральних чеснот.

Дитячі та юнацькі роки Люби минули у Самборі, де після школи з відзнакою закінчила місцеве медичне училище. Декілька років не могла пройти за конкурсом у Львівський медичний інститут. Працюючи медичною сестрою в одному із найвідоміших трускавецьких санаторіїв, набула практичних навичок та знань, які потім їй – вже лікарю – не раз ставали у пригоді. Працювала і готувалася до того, щоб все ж здобути студентський квиток у медичному навчальному закладі. Не судилось у Львові – поїхала до Дніпропетровська і таки стала студенткою. Але життя склалося так, що продовжила навчання далеко не лише від рідної Бойківщини, а й поза межами України. Що ж, справді – "долі, як човни, пливають в бурхливим видноколі"...

Отже, починаючи від четвертого курсу, продовжила навчання у Казахстані, де у 1975 році отримала диплом лікаря з відзнакою. Мала скерування до аспірантури в Актюбінський медичний інститут на кафедрі шпитальної терапії. Але безмежна туга за Україною змусила її повернутися додому. Розпочала свою працю лікаря як терапевт міської лікарні у Кривому Розі. Та вже через два роки повернулася на рідні бойківські пороги – стала завідувачем відділу швидкої медичної допомоги Самбірської ЦРЛ. Довший час викладала у рідному Самбірському медучилищі. Тепер працює лікарем-терапевтом у поліклініці, має вищу кваліфікаційну категорію.

Це – основні віхи біографії доктора Любові Рудавської-Вовк. А за цими біографічними фактами стоїть постійний потяг до праці, до знань, який завжди давав їй насагу до подолання життєвих труднощів. Вона – переконана оптимістка, про що пише в одному зі своїх віршів:

**"Здіймайся, мріє легкокрила,
Всміхайся, кожен новий день,
Щоб сонце душу веселило
В вінку розкішному пісень!"**

Цих пісень у творчому доробку Любові Володимирівни дуже багато. Вона є автором більше десятка поетичних книжок, її поезія міститься у багатьох колективних збірках, на шпальтах періодичної преси. Поетичні книги Л. Рудавської-Вовк знаходяться у літературному фонді "Інформаційного центру" Києво-Могилянської Академії, служать українським громадам у багатьох країнах. Вона є автором низки публіцистичних статей, поетичних перекладів з інших мов, на її вірші створено близько 100 пісень, деякі з них покладено на власні мелодії поетеси.

Окрім того, Любов Рудавська-Вовк є автором ряду цікавих творчих проєктів, повсякчас розшукує і підтримує молоді таланти, безмежно радіючи їх появі, активно співпрацює із творчими особистостями Бойківщини. За її ініціативою та завдяки її титанічним зусиллям з метою консолідації творчих особистостей, яким не байдужа доля України, збереження її мови, культурного надбання, яким не байдужий чарівний Бойківський край, у 2003 році постало Всеукра-

їнське об'єднання "Письменники Бойківщини". Об'єднання творчої української еліти, очолюване лікарем-поетесою Любов'ю Рудавською-Вовк, – єдине у своїм світлім, благороднім пориві справжньої інтелігенції відроджувати і примножувати духовні цінності рідного краю, утверджуючи вічне і прекрасне.

Тепер літературний фонд об'єднання налічує понад 300 книжкових видань, тисячі публікацій. У карпатській перлині Бойківщини – Турці – створено музей бойківської книги, праці авторів об'єднання знаходяться у книгозбірнях багатьох країн. Пані Рудавська-Вовк є редактором-упорядником двох об'ємних томів "Антології Бойківського краю".

За свою плідну професійну і творчу діяльність Любов Рудавську-Вовк відзначено цілою низкою нагород: Почесними грамотами ЦК профспілки медпрацівників, Всеукраїнського товариства "Просвіта", "Союзу українок", товариства "Бойківщина", Української асоціації письменників та ін. Вона є володаркою звання "Почесна бойкиня", дипломантом 2-х та 3-х Всесвітніх бойківських фестин, лауреатом Бойківського літературно-краєзнавчого конкур-

су імені М.Утриска, Всеукраїнського конкурсу поезії до Дня матері (2002), лауреатом Літературної премії імені Івана Франка у номінації "Поезія" за 2005 рік, призером конкурсу "Срібний олень" у номінації "Талант року" (2006, 2007 роки), її ім'я занесено до "Золотого фонду Бойківщини".

У своїй невсипущій діяльності ця обдарована Господом Жінка спирається на підтримку своєї родини – чоловіка Михайла Вовка, який працює юристом, дочки Діани Кіндзери – доцента кафедри хімічної інженерії у Національному університеті "Львівська політехніка", сина Романа – випускника Національного університету ім. Ів. Франка у Львові.

Маючи сильну бойківську вдачу, художню натуру та непересічний організаторський хист, Любов Рудавська-Вовк віддає свої знання зціленню людей, а свій мистецький талант – збагаченню їхніх душ. У своїм житті вона керується тим, що серед всіх скарбів "найбільший скарб – добро людині":

*"Щастя – не хвили манірни,
Що безслідно зникають в імлі,
Щастя – коли ми потрібні
Комусь ще на нашій Землі!"*

Бути потрібною людям – таке кредо життя лікаря, поетеси, громадської діячки Любові Рудавської-Вовк, у цьому – все щастя її жіночої долі.

Свою розповідь про трьох діточок УЛТ завершу поетичними рядками Любові Рудавської-Вовк:

*"...Благословенна будь,
ти – перша із найперших –
З гріховного і райського саду!
Красу твою земну
ніхто не перевершив
Й чарівну душу вічно молоду.
І хоч життя часом спливає
в сльозливу повінь
І не завжди з удачею на "ти",
У вимірах надії, віри і любові
Жіночий світ так прагне висоти.
Благословіть жінку,
натхненну і кохану,
За мудрістю її услід спішіть,
Цінують кожну посмішку
душі весняну
І повсякчас її благословіть.
Благословіть її! Благословіть!"*

Зеновій МАСНИЙ,
доцент, головний редактор "НЗ".

Вітаємо!

**3 березня на засіданні
Колегії Міністерства
охорони здоров'я
України
адміністратора
Благодійної установи
"Шпиталь імені митрополита
Андрея Шептицького",
національного**

**координатора програм з охорони здоров'я
МБФ "Карітас України"**

**д-ра Дзвениславу Чайківську
нагороджено заохочувальною відзнакою у
галузі охорони здоров'я – орденом
святого Пантелеймона Цілителя.**

**Цю відзнаку встановлено для нагородження
громадян за видатні особисті заслуги у
галузі охорони здоров'я, за благодійну,
гуманістичну та громадську діяльність.
Головна управа УЛТ у Львові, редколегія
часопису "НЗ" щиро вітають д-ра
Дзвениславу Чайківську – активного і
невтомного члена товариства – з цією
високою нагородою! Зичимо Вам, пані
Дзвінко, здоров'я, щастя, оптимізму,
сповнення всіх задумів і мрій!**

• Творчість наших читачів

СКАРБИ ДУШІ

Матерям присвячую

У кожної людини є свої скарби. В одних – це коштовності, гроші, в інших – духовне багатство. Таких зараз мало. Але кожен має право мати свій скарб.

Я довго не знав, що є багачем – власником великого скарбу. Він – у моїй душі, і з роками став дорожчим від найцінніших скарбів світу. Серед сірої буденщини він – єдиний мій товариш. Він втішає мене, коли мені сумно, гріє, коли холод обвіває мою душу.

Що ж то за скарб? Мати, дитинство і спогади про них...

Коли мені важко на душі, я тікаю до свого скарбу, дивлюсь на нього чистими очима дитини і тішуся. Я не бачу там чужих очей, лише ласкаві материнські очі, їх особливий скорботний погляд. Там відчуваю її ласкаву материнську руку.

У чому сила і велич цих скарбів? У любові, доброті, душевній материнській теплоті. Це любов від Бога. Вона видоча. Перед нею треба благоговіти, про неї не можна говорити вголос, виставляти напоказ. Вона свята!

Мої скарби невидимі, їх може побачити тільки синівське добре око. Чужих очей не може бути там, де дається оцінка скарбам душі. Однак, у мене часом бувають такі хвилини, коли я виймаю ці скарби з глибини душі і мені хочеться кинути їх буйним вітрам, щоб вони занесли їх перед очі брутальної юрби людей. Нехай дивляться – може, прозріють, і в них прокинеться любов – любов до всього доброго, благородного, до того, що їм дали їхні матері.

Може? Дай то Господи. Бо що вартує світ без матерів!

Ігор ВІТВИЦЬКИЙ,
лікар (м. Сколе).

● *Постаті з історії української медицини* **НА ПОШАНУ ЮРІЯ ЛИПИ**

Виповнилося 110 років від дня народження видатного лікаря, історіософа, поета, письменника і публіциста Юрія Липи. Незважаючи на свій короткий вік (прожив усього 44 роки), він залишив по собі пам'ять як про одну з найблискучіших особистостей України, як дійсно величну і незбагненну постать.

Юрій народився 5 травня 1900 року в Одесі, у сім'ї відомого лікаря-патріота, письменника, міністра УНР Івана Липи. У 17-річному віці служив в Одесі добровольцем куреня морської піхоти збройних сил УНР. Навчався у Варшаві й Лондоні, працював у Яворові на Львівщині.

Допишував до медичних журналів, видав книги "Ліки під ногами", "Фітотерапія", статті "Лічнічі рослини в давній і сучасній українській медицині" (1937) та ін. Автор поетичних збірок "Світлість", "Суворість", "Вірую", тритомного "Нотатника" про лицарів українських Визвольних змагань, історичного роману "Козаки в Московії". Його перу належать такі поетичні рядки: *"Вперед, Україно! В тебе тяжкі стопи, / Пожари хат димляться з-під них; / Ні Росії, ні Європі / Не зрозуміти синів твоїх"*. Опублікував політологічні книжки "Призначення України", "Чорноморська доктрина" та "Розподіл Росії". Надавав лікарську допомогу бійцям УПА. Замордований співробітниками НКВД 20 серпня 1944 року.

За сприяння Українського лікарського товариства у селі Буневі Яворівського району на Львівщині декілька років тому створено меморіальний музей Юрія Липи.

Вл. інф.

ЛІКАРСЬКИЙ БАЛ З НАГОДИ 100-ЛІТТЯ УЛТ

18 червня в палаці Потоцьких у Львові відбудеться Лікарський бал з нагоди 100-ліття Українського лікарського товариства. Для участі у балі просимо зголошуватися членів УЛТ (із зазначенням супроводжуючої особи) до Управи УЛТ у Львові до 1 червня за телефоном: (032)-276-97-98 (п. Олесь Канчалаба).

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників

Доцентів кафедр:

- Сімейної медицини ФПДО – 1,0
- Педіатрії і неонатології ФПДО – 0,5
- Патологічної фізіології – 0,25; 1,0
- Травматології, ортопедії і хірургії надзвичайних станів – 1,0
- Дитячих інфекційних хвороб – 1,0
- Ортопедичної стоматології – 1,0
- Хірургії ФПДО – 1,0
- Фармацевтичної хімії ФПДО – 1,0

Асистента кафедр:

- Хірургії №1 – 0,25

Термін подання документів – два тижні з дня опублікування оголошення в газеті.

**Документи надсилати за адресою:
79010, м. Львів, вул. Пекарська, 69,
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, канцелярія.**

● *У вінок нашої пам'яті*

Відбудеться меморіальна конференція з нагоди 50-ліття Юрія Гаврилюка

1-2 червня 2010 року у Львові відбудеться науково-практична конференція з міжнародною участю "Імуногенетика та репродуктивні втрати", присвячена 50-річчю доктора медичних наук, професора Юрія Гаврилюка (1960-2000).

Урочистості розпочнуться **1 червня** богослужінням на Личаківському кладовищі біля могили Юрія Гаврилюка (початок – о 15.00). Після цього відбудеться вечір пам'яті Юрія Гаврилюка в музеї історії медицини Галичини ім. М. Панчишина за адресою: Львів, вул. Кармелюка, 3 (початок – о 17.00).

2 червня в аудиторії кафедри медичної інформатики ЛНМУ ім. Данила Галицького (м. Львів, вул. Пекарська, 69, адміністративний корпус, 3-й поверх) відбудеться науково-практична конференція "Імуногенетика та репродуктивні втрати" (початок – о 10.00). Учасники конференції отримають сертифікати.

За довідками звертатись в домівку УЛТ у Львові за тел.: **276-97-98** (п. Олесь Канчалаба).

Регстраційне свідоцтво КВ № 529
Передплатний індекс 30053

- Редакція зберігає за собою право скорочення і редагування тексту
- Відповідальність за достеменність інформації несе автор або рекламодавець
- Публікації можуть містити думки, що не збігаються з позицією редакції

Замовлення 0510

Наклад 2300

Підписано до друку 12.05 2010 р.

Віддруковано у друкарні

ЛНМУ ім. Данила Галицького

**НАРОДНЕ
ЗДОРОВ'Я**

Засновники і видавці:

Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького
(ректор – д.ф.н., проф., акад. АНВО України Борис Зіменковський)

Українське лікарське товариство у Львові
(голова – доц. Андрій Базилевич)

**Редакція часописів "Alma Mater"
і "Народне здоров'я"**

при відділі гуманітарної освіти і виховання
(керівник відділу – проф. Анатолій Магльований)

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

доцент **Зеновій МАСНИЙ**
(головний редактор)

доцент **Анна ГАВРИЛЮК**

Алла СИНІЦЯ
(літературний редактор)

Адреса для кореспонденції:
79010 Львів, вул. Кармелюка, 3,
Управа УЛТ у Львові: тел. (032) 276-97-98
Тел./факс редакції: (032) 275-58-75

E mail: almater@ukr.net

Інтернет-адреса УЛТ: www.ult.lviv.ua

E mail: uprava@ult.lviv.ua